

КЛАСИФІКАЦІЯ І ОБЛІК ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ

Скуратова Олена Єгорівна
аспірантка відділу обліку та оподаткування,
ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Постановка проблеми. Логістичні операції в аграрному секторі є важливими для управління підприємствами, оскільки їх ефективність безпосередньо впливає на результативність діяльності. Сезонність, швидкопсувність продукції та потреба в належних умовах транспортування і зберігання вимагають розробки ефективних систем управління. Проблеми з відображенням логістичних витрат у фінансовій звітності ускладнюють оподаткування та знижують загальну ефективність. Це зумовлює необхідність розробки підходів до оптимізації та підвищення прозорості фінансових процесів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми логістики в аграрному секторі досліджують як вітчизняні, так і зарубіжні автори. Є.В. Крикавський та Н.І. Чухрай[1] акцентують увагу на оптимізації логістичних процесів та зниженні податкового навантаження. І.В. Волкова[2] досліджує облік логістичних витрат, а О.М. Мних підкреслює важливість автоматизації обліку. Іноземні дослідники, зокрема Крістоф Штидт[3], розглядають міжнародний досвід у цій сфері. Усі ці дослідження наголошують на важливості комплексного підходу до обліку та оптимізації витрат.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення класифікаційних підходів до логістичних операцій в аграрній сфері та їх інтеграція в облікові і податкові системи. Завдання включають аналіз існуючих підходів до класифікації, розробку комплексної класифікації, визначення аспектів, що впливають на облік і податкове планування, а також вивчення впливу автоматизації на ефективність логістики.

Виклад основного матеріалу. Класифікація логістичних операцій в аграрному секторі дозволяє структурувати процеси управління та відображати їх

у системах обліку і оподаткування. Основні види логістичних операцій включають:

Рис. 1 Класифікація логістичних операцій в аграрній сфері

*Узагальнено автором

Виробнича логістика — операції, пов'язані з постачанням ресурсів для сільськогосподарського виробництва (насіння, добрива, техніка). Витрати на такі операції відображаються як матеріальні витрати у складі собівартості продукції.

Логістика збору врожаю — процеси збирання та транспортування сільськогосподарської продукції з полів до місць зберігання або переробки. Правильне планування маршрутів і вибір транспортних засобів є критично важливими для мінімізації втрат продукції.

Складська логістика — операції, пов'язані зі зберіганням продукції на складах з урахуванням умов її зберігання (температура, вологість). Це вимагає ефективного управління запасами та використання аналітичних інструментів, таких як ABC- та XYZ-аналіз, для оптимізації витрат на зберігання.

Розподільча логістика — доставлення готової продукції до кінцевого споживача або точок реалізації. Оптимізація цього етапу включає вибір

ефективних каналів дистрибуції та забезпечення швидкої доставки продукції без погіршення її якості.

Зворотна логістика — процеси, пов'язані з поверненням або утилізацією відходів виробництва чи упаковки, що дозволяють знижувати витрати і впливати на екологічну стійкість підприємства.

Класифікація логістичних операцій є необхідною для чіткого відображення витрат на кожному етапі логістичного процесу, що сприяє підвищенню прозорості обліку та оптимізації податкового планування.

Висновки. Логістичні операції відіграють ключову роль в управлінні аграрними підприємствами, оскільки вони безпосередньо впливають на фінансову ефективність та конкурентоспроможність. Запропонована класифікація дозволяє систематизувати всі етапи логістичних процесів, забезпечуючи чітке відображення витрат у фінансовій звітності та спрощуючи оподаткування. Застосування сучасних аналітичних інструментів, а також автоматизація облікових процесів сприятимуть підвищенню ефективності управління ресурсами та зниженню логістичних витрат, що є важливим фактором у забезпеченні сталого розвитку аграрних підприємств.

Список використаних джерел

1. Крикавський Є.В., Чухрай Н.І. і Фролова Л.В. Логістика в аграрному секторі: теорія та практика. Київ: Наукова думка, 2021. 320 с.
2. Волкова І.В. Облік логістичних витрат на аграрних підприємствах. Журнал "Економіка та підприємництво", 2020, №4, с. 45–52.
3. Schmidt, C. Tax Planning and Its Impact on Agricultural Logistics Operations. *Journal of Logistics and Supply Chain Management*, 2021, Vol. 13, No 2, pp. 45-58.